
JESZCZE O NORMALIZACJI KRAJOWEJ, EUROPEJSKIEJ I MIĘDZYNARODOWEJ

Pisze Czytelnik:

W załączniku zamieściłem kilka pytań dotyczących normalizacji krajowej, europejskiej i międzynarodowej. Proszę o odpowiedź na nie.

1. Co to jest powołanie normy datowane i niedatowane?

Odpowiedź: Powołanie się na normę w przepisie normatywnym polega na podaniu jej numeru referencyjnego obejmującego wskazanie roku lub daty publikacji normy lub braku roku lub daty. Stąd wynika określenie powołanie datowane i niedatowane. Powołanie datowane skutkuje stosowaniem tej normy, a nie jej nowelizacji czy też jakiegokolwiek jej zmiany. Powołanie niedatowane oznacza, że zastosowanie ma ostatecznie wydanie, łącznie z ewentualnymi zmianami powołanej normy. Więcej na temat powoływania norm w przepisach w artykule pt. Pojmowanie przepisów i norm bezpieczeństwa. Źródło bibl.: Musiał E., Miesięcznik *INPE* Nr 93–94, s. 3–23 lub www.redinpe.com.

2. Co to jest europejski system normalizacji?

Odpowiedź: System ten tworzą trzy europejskie organizacje normalizacyjne: CENELEC, CEN i ETSI uznane za kompetentne w dziedzinie dobrowolnej normalizacji technicznej zgodnie z Aneksiem I Dyrektywy 98/34/EC. Organizacje te opracowują normy europejskie w określonych im dziedzinach działalności. Opracowanie norm europejskich wspomagających wdrażanie legislacji europejskiej może być wykonywane na zlecenie Komisji Europejskiej przez organizacje normalizacyjne. Opracowywane w celu wdrożenia dyrektyw tzw. „nowego podejścia” noszą nazwę „norm zharmonizowanych”. Normy zharmonizowane wymieniane są w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich – Official Journal. Normy i projekty norm europejskich nie są sprzedawane i dostępne są tylko do prac normalizacyjnych. Normy będące krajowymi wdrożeniami norm europejskich w Polsce są oznaczane symbolem „PN-EN”, „PN-HD”, „PN-ETSI”. Skrótów nazw europejskich organizacji normalizacyjnych oznaczają:

- CEN – Europejski Komitet Normalizacyjny,
- CENELEC – Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki,
- ETSI – Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych.

3. Czy są dostępne normy międzynarodowe ISO i IEC?

Odpowiedź: Z treścią norm międzynarodowych ISO i IEC można zapoznać się w czytelnich norm:

- Ośrodka Informacji i Dokumentacji w Warszawie, Katowicach i Łodzi,
  - Punktów Informacji Normalizacyjnej w Gdańsku, Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu,
  - Punktów Sprzedaży Norm w Lublinie, Szczecinie i Gliwicach.
- Można również je zakupić.

4. Czy zapoznanie się z normami jest dostępne bez kupowania ich?

Odpowiedź: Zbiory norm są także dostępne bezpłatnie w czytelnich w wyżej wymienionych Ośrodkach i Punktach Informacji Normalizacyjnej oraz Punktach Sprzedaży Norm.

5. Co to jest norma?

Odpowiedź: Norma jest dokumentem normatywnym stosowanym na zasadzie dobrowolności, powszechnie dostępnym i zaakceptowanym przez uznaną jednostkę normalizacyjną. Norma ustala zasady, wytyczne lub charakterystyki dotyczące różnej działalności i jej wyników jest zatwierdzana na zasadzie konsensu, przeznaczona do powszechnego i wielokrotnego stosowania, zaakceptowana przez wszystkie zainteresowane strony jako korzyść dla wszystkich i wprowadza kodeks dobrej praktyki i zasady racjonalnego postępowania przy aktualnym poziomie techniki.

Postanowienia normy powinny:

- być oparte na podstawach naukowych oraz danych sprawdzonych pod względem słuszności technicznej, ekonomicznej i użytkowej,
- uwzględniać aktualny stan wiedzy oraz poziom techniki osiągnięty lub możliwy do osiągnięcia w najbliższym czasie,
- być możliwe do realizacji oraz absolutnie sprawdzalne.

6. Co jest celem normy?

Odpowiedź: Celem normy jest ułatwienie realizacji zadań wynikających z potrzeb społecznych i gospodarczych poprzez tworzenie wzorcowych rozwiązań w zakresie:

- bezpieczeństwa ludzi, środowiska i mienia,
- likwidowania barier w handlu,
- utrwalania osiągnięć techniki,
- upowszechniania postępu technicznego,
- zwiększenia efektywności w gospodarce,
- tworzenia podstawy do rozstrzygania sporów między dostawcą a odbiorcą,
- tworzenia podstawy odniesienia przy zawieraniu umów cywilno-prawnych.

7. Jak przebiega proces poprzedzający publikację normy?

Odpowiedź: Na proces opracowania normy składają się:

- ocena i przyjęcie propozycji tematu,
- opracowanie projektu normy,
- ankieta adresowana i powszechna,
- przegląd uwag i akceptacja normy,
- publikacja normy.

8. Czy można kopiować Polskie Normy?

Odpowiedź: Zgodnie z ustawą z dnia 3 kwietnia 1993 roku o normalizacji (Dz. U. Nr 55, poz. 251, z 1995 r. Nr 95, poz. 471 i z 1997 r. Nr 121, poz. 770, 2000 r. Nr 43,

poz. 489 i Nr 110, poz. 1166), do zadań Polskiego Komitetu Normalizacyjnego należy m.in.: „wydawanie i rozpowszechnianie na zasadzie wyłączności Polskich Norm i ich projektów oraz publikowanie i rozpowszechnianie norm europejskich i międzynarodowych, a także ich projektów” (Art. 7, ust. 2, p. 1). Dlatego reprodukcja Polskich Norm, w tym ich kopiowanie, może odbywać się jedynie za oficjalną zgodą PKN i tylko w uzasadnionych przypadkach (np. gdy oryginały norm ulegają w zakładzie szybkiemu zużyciu), przy czym kopie norm mogą służyć wyłącznie celom wewnętrznym przedsiębiorstwa.

Zabronione jest wykonywanie kopii norm w celach komercyjnych, ponieważ legalnymi normami są tylko ich oryginały opatrzone hologramem PKN.

Publikowanie i sprzedaż Polskich Norm nie posiadających powyższego oznaczenia jest niezgodne z aktualnie obowiązującym stanem prawnym i stanowi naruszenie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, co wiąże się z nałożeniem sankcji karnych. Wszelkich informacji o wykorzystaniu praw autorskich do Polskich Norm udziela Wydział Marketingu i Sprzedaży Biura PKN.

9. Co to jest ICS?

Odpowiedź: ICS to Międzynarodowa Klasyfikacja Norm (International Classification for Standards – ICS). Jest ona podstawą do opracowywania katalogów norm międzynarodowych, regionalnych i krajowych oraz innych dokumentów normatywnych, a także podstawą systemu prenumeraty norm międzynarodowych, regionalnych i krajowych. Może być również stosowana do klasyfikacji norm i dokumentów normatywnych w bazach danych, bibliotekach itp. ICS ułatwia zharmonizowanie informacji i narzędzi porządkujących, takich jak katalogi, wykazy tematyczne, bibliografie i bazy danych na nośnikach magnetycznych i optycznych, promuje w ten sposób rozpowszechnianie w skali światowej norm międzynarodowych, regionalnych i krajowych oraz innych dokumentów normatywnych.

10. Przydatne adresy internetowe

- Normy dla Elektryka – www.ise.pl
- Katalog Polskich Norm – www.pkn.pl
- CEN – Europejski Komitet Normalizacyjny – www.cenorm.be
- CENELEC – Europejski Komitet Normalizacyjny Elektrotechniki – www.cenelec.be
- ETSI – Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych – www.etsi.fr
- IEC – Międzynarodowa Komisja Elektrotechniczna – www.iec.ch
- WSSN – Światowa Sieć Usług Normalizacyjnych – www.wssn.net
- „New Approach” – „Nowe Podejście” do harmonizacji technicznej i norm – www.newapproach.org

TM

źródło: Normalizacja – Miesięcznik PKN